

Fondsudvalgets bemærkninger til lovudkastet

Kapitel 1

Lovens anvendelsesområde

Til § 1

Til stk. 1

Bestemmelsen fastlægger lovens anvendelsesområde.

I stk. 1 foreslår udvalget, at loven skal omfatte fonde, legater, stiftelser og andre selvejende institutioner, der efter stk. 2 anses for at være erhvervsdrivende. Disse selvejende institutioner betegner loven som »erhvervsdrivende fonde«.

Som det fremgår af bemærkningerne til § 1 i udkastet til lov om fonde, foreslår udvalget ikke en definition af begrebet fond, men henholder sig til den udformning af fondsbegrebet, der er sket gennem sædvane og praksis.

En fond har herefter navnlig følgende karakteristika:

- 1) En formue, der er uigenkaldeligt udskilt fra stifterens formue.
Dette betyder, at fonde, der har til hensigt at etablere en selvbandlæggelse, ikke gyldigt kan stiftes.
- 2) Et eller flere bestemte formål.
- 3) Rådighedsbeføjelserne tilkommer en selvstændig ledelse.
- 4) Fonden kan som sådan erhverve rettigheder og indgå forpligtelser, dvs. at den er et selvstændigt retssubjekt.
- 5) Ingen fysisk eller juridisk person uden for fonden har ejendomsretten til fondens formue, dvs. at ejendomsretten til fondens formue tilkommer fonden som sådan. Aktiverne falder ikke i arv og kan ikke ved opløsning af fonden udbetales til en ejerkreds, men skal normalt udbetales eller overføres til fondens formål eller til en anden fond med samme eller lignende formål.

Som bilag 7 er optaget en redegørelse for afgrænsningen mellem fonde og andre juridiske personer.

Efter gældende ret er der fri adgang til at oprette erhvervsdrivende fonde med et hvilket som helst formål, medmindre lovgivningen har gjort undtagelse herfra. Næringslovens § 5, stk. 3, fastslår selvejende institutioners (fondes) adgang til at udøve næringsvirksomhed, når de i loven angivne almindelige betingelser er opfyldt. Mange love forudsætter, at en vis virksomhed kan udøves af fonde. Således kan eksempelvis realkreditinstitutter, rederivirksomheder, pensionskasser, revisionsvirksomheder og boligselskaber organiseres som fonde. Frygten for en forflygtigelse af det professionelle ansvar har dog ført til regler om, at en række liberale erhverv ikke må drives på anden måde end som personligt firma eller i interessentskabsform.

I betænkningens kapitel III har udvalget redegjort for de bevæggrunde, der kan føre til at vælge fondsformen som juridisk ramme for direkte eller indirekte udøvelse af erhvervsvirksomhed.

Lovudkastet gør ikke indgreb i fondes adgang til selv eller gennem dattervirksomheder at udøve erhvervsvirksomhed. Om der skal gælde indskrænkninger heri, bør efter udvalgets opfattelse bestemmes i de love, der gælder for det pågældende erhverv.

På de fleste områder indeholder lovudkastet den materielle regulering af de erhvervsdrivende fondes retsstilling. I det omfang, hvori bestemmelserne i udkastet til lov om fonde skal finde anvendelse på erhvervsdrivende fonde, og hvor en sproglig tilpasning ikke har været fornøden, har udvalget dog fundet det hensigtsmæssigt at nøjes med en henvisning til udkastet til lov om fonde.

Lovudkastets regler er generelle i den forstand, at udkastet tilsigter at gælde for alle fonde, der er erhvervsdrivende efter lovens definition. Der tilsigtes dog ingen forandring